

Lidia Voinea

***Când cerurile
uită să mai cadă...***

Povestea întâi

*„Dacă ai dreptate, și știi că ai, exprimă-ți gândurile.
Chiar dacă ești o minoritate de unul, adevărul rămâne adevăr.”*

Mahatma Gandhi

Nu știam, în 2010, că o editură poate fi la fel de avidă după bani, precum bișnițarul care mi se proțapește cu tupeu în față când merg la piață să-mi cumpăr kilu' de crumpi și frunza de pătrunjel, sâsâind printre dinți că are țigări. La negru, că se poartă. Mda... din păcate, trișorii cu zâmbete ipocrite și glasuri bine unse cu alifia minciunii s-au infiltrat chiar și în această nobilă breaslă a editorilor de carte.

Mie, acest editor, prim-personaj al poveștii, cu versat rafinament, mi-a luat munca și cinci ani din viață, cu bună-știință, cunoscând stufăraia legislativă în care aveam să ajung, sperând că mă voi rătăci și că nu voi face față. A avut dreptate. Direcționată de el greșit, alții m-au rătăcit. Ca pe o minge, m-au luat și m-au aruncat de la unul la altul, pentru că, așa cum mai târziu s-a demonstrat, nu se prea avea habar de Legea Dreptului de Autor, apărută cu vreo 20 de ani în urmă.

Cu naivitatea începătorului, credeam că, și la noi, editorul este precum cel din filme, că stă lângă autorul a cărui carte a apreciat-o și publicat-o, că îl încurajează să scrie mai departe, că face tot ce poate s-o ducă bine amândoi. Am greșit. Aici e România.

Un scriitor este un visător care crede în basme cu prinți, zâne și oameni frumoși. Așa am crezut și eu... că în urma unor oareșce semne, trebuie musai să merg la o anume editură din București. Una de spiritualitate.

Și am luat calea capitalei, ținând strâns la piept, ca pe un prunc drag, prima mea creație. Cred că tot drumul am avut pe buze zâmbetul neghiob al naivului care chiar crede că a făcut ceva extraordinar! La fel i-am zâmbit și controlorului când i-am întins biletul gratuit primit de la mama, văduvă de veteran de război. Nu vreau nici măcar să-mi imaginez ce-a gândit.

Am coborât din tren, încă zâmbind prostește. Eram fericită... și convinsă că făcusem ceva frumos pentru lumea asta. Era 14 decembrie 2010, cu ger și zăpadă.

De la primii pași, pe peron, m-am simțit mică... o biată provincială care a îndrăznit să sere că, venind în capitală, va deschide o cale un pic mai

largă cărții spre cititori. Poate că nu am greșit atât de mult crezând așa... ci am greșit doar prin alegerea editurii. Alegerile au prețul lor. În ceea ce mă privește, mare.

Gabriel¹, fostul prieten al fiicei mele, m-a așteptat la gară. M-a condus până în Unirii, pe lângă Mitropolie, vorbindu-mi neconținut de orașul pe care l-a adorat, pur și simplu!

Dar cu cât mă apropiam de strada pe care se afla Editura Herald, cu atât îmi simțeam inima mai îngreunată. I-am cerut lui Gabriel să ne oprim să beau o cafea. Aici avea să vină și un tânăr pe care îl cunoscusem pe internet. Împreună am tradus și pus subtitrarea unor filmulețe cu Anthony de Mello. Acum aveam să ne cunoaștem în persoană.

Liviu a venit, am servit fiecare câte ceva, însă mai apoi, peste cam o oră jumate, mi-am dat seama că nu mă pot ridica. Cât stătusem cu ei, tot cu gândul la editură, mă cuprinsese o neliniște inexplicabilă, care acum mă țintuia de scaun.

Când am reușit să mă ridic, conștientă că nu puteam rămâne o veșnicie acolo, mi-am târșăit picioarele ca de plumb până-n stradă, iar aici le-am spus băieților, cât am putut de repede și hotărât, că nu mă mai duc la editură.

„Cum, doamnă, ați bătut atâta drum ca să nu mai mergeți?” m-a întrebat stupefiat Gabriel. „Editura e aici, la 50 de metri.”

Liviu în schimb, tăcea. Era, mai mult ca sigur, năucit de alegerea mea. Pentru o minte ce funcționează normal, să parcurgi peste 500 de kilometri cu un scop bine determinat, ca apoi să renunți așa, din senin, i se părea ieșit din fire. Dar cum spuneam, a ales să tacă.

Din momentul în care am luat hotărârea să nu mai merg la Editura Herald, inima mi s-a ușurat, iar eu nu am putut să nu observ. Mă bucuram că plec acasă! Că plec, luându-mi cu mine „copilul”. De ce simțeam că mi-l protejez plecând?

Până la orele 22, când aveam tren, ne-am plimbat prin Bucureștiul împodobit în straie de sărbătoare. A fost tare frumos!

***

Au trecut sărbătorile, iar eu nu-mi puteam lua gândul de la acea editură, zicându-mi că acolo se publicau cărți inițiatice și că *trebuia* să merg pe acel drum. Și pentru că se discuta de spiritualitate, eram convinsă că voi da peste

---

¹ Gabriel a murit peste un an, de tumoare la creier, la doar 27 de ani. A așteptat și și-a dorit mult să-mi citească scrierile, însă a părăsit lumea la 5 zile după ieșirea cărții de sub tipar.

oameni extraordinari. Inima însă, continua să-mi șoptească să n-o fac, să mai cuget o țară. Dar mintea a avut glasul mai puternic. Sau egou-mi ce se voia fudul?

Așa că imediat ce am primit biletele pe 2011 de la veterani, în a doua jumătate a lunii martie m-am suit iarăși pe tren, strângând din dinți și impunându-i cu înrâncenare inimii să tacă.

Multe greșeli facem în viață, nu-i așa? Măcar de-am învăța din ele...

Gabriel m-a așteptat din nou la gară și m-a condus până în fața editurii, pe Ienăchiță Văcărescu 18.

Era dimineață. Călătorisem noaptea și mă simțeam buimacă de cap, la fel cum am fost și în lunile următoare. Având doar biletele gratuite de tren, fără bani de cazare, de fiecare dată fusesem nevoită să călătoresc, încolo cu trenul de noapte, înapoi cu cel de prânz sau seara, ajungând la editură zăbăucă de cap, și acasă ruptă de oboseală.

Am intrat în editură, în suflet cu un amestec de bucurie și mândrie. Nu mai știu cine m-a întâmpinat, însă îmi amintesc senzația de rece din glasurile lor, care suna a ”și asta ce-o mai fi vrând?”

Cineva m-a condus într-o încăpere cu o masă lungă, câteva scaune și o bibliotecă cu cărțile publicate de editură. Când peste câteva minute a intrat un domn în etate, prezentându-se cu numele de Duma, am perceput iarăși senzația rece de plictis.

Domnul Duma mi-a cerut să-i spun în câteva cuvinte despre ce am scris în carte. M-am blocat! Am bâiguit câte ceva, dar nu cred să fi înțeles mare lucru. Nici nu mi-a părut să vrea să înțeleagă. Îl simțeam distant. Am reținut însă felul în care m-a privit când m-a îndemnat să mă duc la altă editură. Am refuzat.

„Doamnă, vă sfătuiesc să mergeți în altă parte...” a repetat, coborând glasul. „Poate la Polirom.”

Nu l-am luat în seamă. Abia mai târziu, peste luni, amintindu-mi, au apărut și întrebările, odată cu îndoiala. De ce insistase? De ce coborâse vocea? Azi vreau să cred că omul încerca să mă ajute.

Însă atunci eram hotărâtă să nu cedez în fața inimii. Așa că am lăsat cd-ul pe masă și am refuzat să merg în altă parte.

Cu aceiași ochi compasivi, domnul Duma a acceptat, dând bătrânește din cap și promițându-mi că în următoarele zece zile îmi vor aduce la cunoștință decizia lor.

***

Au trecut greu cele zece zile.

Într-*a* unsprezecea, eram la o cafea, când am decis să sun la editură, supărată că nu-mi oferiseră niciun răspuns.

Am dat de-o voce feminină. Mi-a spus că editorul - pe moment nu mă interesase să îi rețin numele - este plecat la masă, rugându-mă să revin peste o jumătate de oră.

„Vă rog să-i spuneți că l-a căutat Lidia Voinea din Timișoara, și că mâine voi trimite un prieten după sidi-ul cu romanul meu. Nu vreau să lucrez cu oameni fără cuvânt!” i-am spus eu, înfoiată.

Abia am apucat să pun telefonul pe masă și să sorb o gură de cafea, că m-a sunat editorul. Cât de „plecat la masă” fusese, n-am mai apucat să mă întreb.

S-a prezentat. M-am străduit să îi rețin numele, pentru că prea frumos îmi vorbea. Lingușitor, de-a dreptul!

Iar eu am mușcat! Adică am hăpăit gogoșa!

„Dar nu se poate, doamnă!” îmi striga în ureche, cu vocea-i pițigăiată. „V-am citit cartea cu sufletul la gură! Trei editori am citit-o, că așa zice cutuma noastră. Ați primit undă verde. Vă oferim un contract ferm.”

Acestea sunt vorbele pe care nu le voi uita... vorbe pe care mulți scriitori ca mine visează să le audă.

Cât de ferm urma să fie contractul, viitorul avea să-mi arate. Cei trei editori pomeniți, probabil că fuseseră el și ceilalți doi membri de familie care conduc editura: tata, mama și fiul. Toți Scrima. Oameni cu experiență.

Cert e însă că în acel moment s-a umflat puza în mine! ...mai ales când mi-a spus, într-o a doua respirație: „Nici nu-mi vine să cred că un scriitor român a putut scrie o asemenea carte!”

Ah! Eram mare! Și cât de bine știuse Scrima Aurelian că așa mă voi simți!

„Să înțeleg că nu aveți încredere în noi, românii?” l-am întrebat prosteste.

Mai întâi s-a blocat, apoi a balmăjit ceva ce n-am fost capabilă să înțeleg de prea marea-mi înfoială de sine ce mi-o produsese.

Paranteză: cu ceva ani în urmă, o prietenă m-a întrebat dacă am vreun moment în viață la care aș vrea să mă întorc. Azi pot spune că *acel* moment, al zilei de 31 martie 2011, ar fi cel la care aș vrea să mă întorc, ca să-i pot lua de la gură „cașcavalul”!

Închid paranteza.

Prea târziu aveam să aflu că Scrima A., un adevărat supraviețuitor, era expert în vorbe meșteșugite, și că pe atunci prefera să lucreze cu autori

debutanți, ca mine. Am aflat mai târziu, atât prin proprie trăire, cât și de pe internet, dintr-un articol în care afirmaseră că se mândresc cu faptul că au *curajul* să publice autori debutanți!

Curaj? mă întreb azi, după cinci ani. Sau o îndrăzneală formidabilă! ...hrănită de lipsa de experiență a autorului debutant care așteaptă cu răsuflarea tăiată să-i fie citită și, de ce nu, apreciată prima creație. Cât de neom trebuie să fii să profiți de acest lucru?

La ce însă nu avea experiență Scrima A., era să citească omul. Să vadă cât este de călit de viață, și cât de dispus să renunțe la puținul ce-l are, inclusiv la imaginea vremelnică de pământean. Sau... să fi fost atât de plin de el, și încrezător în metoda ce o aplicase, cine știe de câte alte ori, că nu mai conta cine este persoana din fața sa?

Dar să merg mai departe:

M-am urcat pe tren și m-am dus la București. Voiam să-l cunosc.

Ca să spun azi că mi s-a așternut covor roșu în cale, ar fi prea puțin, chiar dacă pare lipsă de modestie. Nu e. Evenimentele de mai târziu au avut grijă să mi-o rețeze, să mă oblige să-mi cobor naibii nasul.

De cum am intrat, am fost întâmpinată cu mai multe „ah”-uri, scoase cu dărnicie de cele trei doamne din prima încăpere. Madam Scrima s-a grăbit să ocolească biroul și să mă conducă, cu o bunăvoință bine exersată, spre încăperea în care deja fusesem cu o lună în urmă, când îl întâlnisem pe domnul Duma.

„O cafea, un ceai? Cu ce să vă servesc, doamnă Voinea?” m-a întrebat.

Zău că mi-a plăcut tonul ei! Să fim sinceri: cărui autor debutant nu i-ar fi plăcut? Mai ales că aveam comparația de data trecută, când stătusem tot aici, singură și nebăgată în seamă.

Scrima A. a intrat puțin dus de spate.

„Ah, doamna Voinea!” a sărit spre mine, cu ambele mâini întinse.

Din acel moment m-am pierdut de tot!

Râd trist la această amintire, pentru că viața mea a fost dură. M-am târât încă din copilărie, în încercarea de a rămâne la suprafață și a mai trage o gură de aer, zi după zi, an după an. Am reușit. Am învățat să îmi întăresc mușchii gâtului, să îmi țin capul sus și cât de cât spatele drept. În trista-mi lume, nu am avut însă de unde să învăț să îmi păstrez luciditatea minții în fața lingușelilor. Trebuie să trăiești ceva, ca apoi să poți răzbi dincolo de paravanul ipocriziei.

Mi-a tras scaunul ca să mă așez. A fost prima persoană care a făcut acest gest pentru mine. Mi s-a părut ceva extraordinar!

Chiar de la început, a ținut să știu că și tatăl lui fusese editor de carte. Mi-a plăcut. I-am vorbit despre copilăria mea grea, despre cei doi părinți alcoolici, de mama bolnavă de alzheimer, pe care cu o lună în urmă reușisem, cu ajutorul Asistenței Sociale, s-o internez într-un cămin, ca să mai pot face ceva cu viața mea ce atingea deja pragul a jumătate de secol. Ar fi trebuit să-și dea seama în ce condiții scrisesem cartea. Și cred că și-a dat, dar nu cum mă așteptam eu.

Scrima A. m-a chitit! Deschizându-mă lui, i-am permis să vadă că sunt un om amărât. Probabil că a crezut că viața m-a îndoit atât de tare, încât voi fi de acord cu orice, doar să ies din anonim, din mizerie. De aceea a continuat să-mi laude cartea, menținându-mă în dulcea iluzie a succesului. Amăgitoare iluzie!

Văzând că mi-am ales un pseudonim, mi-a spus că am făcut bine, pentru că cititorii vor crede că sunt autoare străină. Nu mi-a convenit explicația lui. Nu voiam să îmi induc în eroare cititorii, ci doar că, așa cum i-am și explicat ca răspuns, aveam de gând să mă prezint în fața lor în felul meu, prin memoriile pe care urma să le scriu. Voiam să le pot scrie liber, cu sinceritate, așa cum s-au întâmplat.

Apoi mai era și faptul că voiam ca *mesajul* cărților mele să fie apreciat, nu numele de pe copertă. Mă consideram doar o purtătoare de cuvânt, convinsă că ideile nu-mi aparțineau, că sunt doar „pana” din Mâna cuiva. Primul roman l-am scris într-o permanentă stare de stupefacție și bucurie, fără să știu ce urmează în capitolul următor. Am râs și am plâns împreună cu personajele mele. De aceea l-am iubit și îl iubesc atât de mult! A fost un Dar.

În final, am stabilit să tipărim și publicăm 700 de exemplare, ca apoi - mi-a spus zâmbindu-mi cu subtilitate - dacă romanul se va vinde bine, să mai tipărim... „poate chiar 1000”. Convingerea mea este că s-a ținut de cuvânt, uitând însă să-mi spună și mie.

A rămas să discutăm telefonic și prin email modificările ce se gândise să le aducem cărții, începând cu titlul, care nu-i convenea. Din nou cutuma, fir-ar ea să fie!

Când m-am ridicat, a sărit în picioare, și cu o agilitate surprinzătoare pentru vârsta lui, a înconjurat masa și a dat să-mi ia din mână haina. De uimire, am scăpat geanta. S-a aruncat rapid să mi-o ridice, apoi și-a continuat gestul și mi-a ținut haina. De fâstâceală, o clipă nici n-am știut care mână s-o bag în mânecă. Nu mi-a venit să cred că cineva mă poate trata cu atât respect! Cine eram eu în acel moment? Ei bine, o zeiță! Așa mă făcuse Scrima să mă simt!

Am părăsit editura beată de fericire. Iar el, după a mea părere de azi, mustăcind și frecându-și cu satisfacție mâinile în urma mea.

***

În zilele următoare, a insistat prin email să schimbăm titlul cărții. Eu alesesem inițial o expresie veche, din antichitate: „Știi tu oare că ești Dumnezeu?”, referindu-mă la scânteia divină care există în om. Lui Scrima A. însă nu-i plăcuse, insistând să găsim altceva. Mi-a trimis prin email o seamă de aberații, unele în latină. Citindu-le, am trăit prima mea îndoială, întrebându-mă la ce editură îmi dusesem cartea. A fost dureros să gândesc așa, dar nu suficient ca să mă întorcă din drum.

În final, am ales „Peregrinul”. Nu i-a fost de-ajuns. După cutuma editurii, cartea mea trebuia musai(!) să aibă și un subtitlu! Mi-a fost destul de greu să accept, dar am făcut-o până la urmă. „Sfârșit de călătorie”, am ales de comun acord, cu toate că amândoi știam că nu era așa, și că personajul meu mai avea cale lungă de străbătut în următoarele două cărți. Că Scrima A. nu era interesat de ele, aveam să aflăm în curând.

Peste o lună, mergând din nou la București, i-am amintit că romanul făcea parte dintr-o trilogie și că lucram deja la a doua carte, pe care speram s-o publicăm în anul următor.

Când a negat din cap, am fost surprinsă. Despre fixul meu legat de editori am scris mai devreme. Însă acest editor refuza să publice continuarea cărții pe care o lăudase atât de mult! Eram intrigată chiar! L-am întrebat de ce nu vrea să mi-o publice. Mi-a trântit un zâmbet enigmatic, ininterpretabil, și a continuat să nege din cap, fără să scoată un cuvânt măcar. Iar eu, timida, n-am insistat.

Mi-a recomandat și el să merg cu a doua carte la Polirom, spunându-mi că și alți autori de-ai lor s-au dus. Mi-a dat drept exemplu o doamnă, susținând că avusese chiar succes mergând acolo. Polirom îi publicase deja două ediții! Auzind ce-mi zice cu atâta convingere, nedumerirea mi s-a risipit.

Apoi, spre uimirea mea, a început să insiste să-mi fac public numele real. Unde cu o lună în urmă afirmase că făcusem o alegere bună, acum voia ca cititorii să știe cine sunt. I-am repetat din nou că vreau să mă prezint prin memoriile mele. Dar din moment ce pe el nu-l interesau următoarele cărți, strădania mea de a-i explica, a fost zadarnică.

Am continuat să lucrăm la carte prin email. Anumite discuții le purtam telefonic, precum insistența, devenită deja insolentă, de a renunța la pseudonim, eu menținându-mă pe aceeași poziție fermă, convinsă că nu va trece peste dorința mea! M-am înșelat.

În vara lui 2011, când m-am dus iar la București, după ce am stat la discuții vreo două ceasuri, și după ce, din nou, ca și la precedentele întâlniri, cu excesivă serviabilitate, mi-a dăruit două cărți din biblioteca editurii, de cum am ieșit afară, în stradă, înainte să ne luăm rămas bun, mi-a spus că mi-a declarat numele real la Biblioteca Națională. „...că așa zice legea”, a adăugat, susținând că nu mai poate da înapoi!

Îmi amintesc că era cald, dar auzindu-l, s-a făcut și mai cald! Mi-am simțit genunchii înmuindu-mi-se și umerii căzându-mi! În acele câteva clipe în care tăvălugul gândurilor m-a năucit, în strădania zadarnică de a pricepe de ce a făcut ce a făcut, și de ce a trecut peste dorința mea, m-am gândit rușinată la tata, pentru că sunt singurul lui copil. Dacă așa ar fi zis legea, dacă Scrima mi-ar fi explicat, și dacă nu aș fi avut de ales, aș fi trecut numele tatălui meu, și nu pe cel al unui ex-soț și al unei familii care m-au abandonat cu doi copii în stradă.

Dar în fața lui Scrima, pusă în fața faptului împlinit, am dat din buze ca peștele pe uscat, neștiind cum să reacționez. La acea vreme eram deja atât de obișnuită cu gândul că voi fi publicată de editura respectivă, că nici nu mi-a trecut prin minte că încă mai pot da înapoi! Apoi, lucrasem destul de mult împreună la pregătirea cărții, apreciindu-i implicarea și dorința ca romanul să arate cât mai bine.

Așadar azi, după ani, cred că acestea au fost motivele care mi-au blocat mintea, neîngăduindu-mi să apreciez situația suficient de limpede, să las bunul simț de-o parte și să reacționez precum ar fi meritat, să îmi exprim fâțiș supărarea și să mă retrag.

Ajunsă acasă, am scris Bibliotecii Naționale, care mi-a răspuns prompt, spunându-mi că nu este adevărat, și că legea nu mă obligă să îmi trec numele real în Descrierea CIP.

Am stat și am cugetat. Ce puteam face? Să îmi retrag cartea din mâinile unui editor care dăduse dovadă de lipsă de respect față de mine, spunându-și că sunt o provincială credulă care căzuse în lațu-i de vorbe bine ticluite, atât cât să nu mai dea înapoi? Era atât de convins că nu aveam s-o mai fac, încât a avut îndrăzneala să mă mintă, să treacă peste dorința mea, și chiar mai mult, să treacă în contract, negru pe alb, că așa zice legea. Mai târziu aveam să văd de ce era atât de încrezător în ce zicea legea și cum funcționa aplicarea ei. El știa. Eu încă nu!

Am realizat, cu nemulțumire, că până în acel moment jucasem *exact* cum voise Scrima A.: schimbasem titlul cărții, adăugasem un subtitlu, scoasesem expresii, fragmente mai mici sau mai mari, acceptasem să nu îmi publice continuarea la carte... pe scurt, mă supusesem totalmente, așa cum o

făcusem toată copilăria și adolescența în fața tiranicei mele mame. Scrima intuiuse bine! Greșisem când îi povestisem copilăria mea. Am greșit mergând la București!

Cugetând mai multe zile la rând, mi-au sunat în minte vorbele lui, că nu mai poate schimba. Și pe astea le-am crezut! Crezusem că, din moment ce mă declarase la Biblioteca Națională și cartea primise Descrierea CIP, nu mai exista cale de întoarcere. Toți autorii debutanți cred așa. Iar simțământul extraordinar de a primi primul ISBN, risipește orice alte îndoieli și frustrări.

Pe de altă parte, dacă aș fi fost totuși suficient de isteț și să mă fi retras, ce-aș fi putut face? Să fi acceptat că pierdusem atâtea luni și să pornesc în căutarea altei edituri? Cu mintea de-acum, da, aș fi făcut asta fără să stau pe gânduri! Dar... cu mintea de-acum.

***

În septembrie 2011, a venit vremea semnării contractului. Fericire mare! Mi se făcuse un favor, după cum mi-a tot repetat Scrima A., prin faptul că mi se oferise 10% drept de autor, în timp ce alți scriitori primiseră doar 7%. Să reținem „primiseră”.

Cu ceva vreme înainte îmi trimisese prin email modelul de contract, cu scopul, zice-se, de a citi cu atenție, și de a propune modificări. Alt praf în ochi! De unde să știu eu cum ar fi trebuit să arate un contract de editare? Nu știusem nimic. Nu văzusem nici măcar cât de puține drepturi aveam și cât de multe obligații! Nu observasem cât de restrâns îmi era dreptul de a-mi apăra persoana și munca, și nici acela că nu exista posibilitatea de reziliere a contractului pe cale amiabilă. Nu știusem că procesele pe această speță se desfășoară la Tribunal, și *nu* la Judecătorie, cum era trecut în contract. Faptul că nu am știut acest lucru, avea să atragă consecințe extrem de neplăcute pentru mine, și o adevărată aventură, în care am fost aruncată de la un judecător la altul, unul mai grăbit și nepăsător decât celălalt!

Dar a intervenit Dumnezeu. El știa. Ne privise, îi citise gândurile acestui editor, și voise să mă ajute.

Cum se spune? Că Dumnezeu îți dă, dar nu-ți bagă și-n traistă. Bună vorbă! La mine s-ar potrivi mai degrabă că mi-a arătat, dar nu m-a și obligat să mă trezesc din iluzia îmbătătoare în care mă cufundasem. Ar fi trebuit să-mi dea una zdravănă peste ceafă, zic azi. Dar mi-am dat eu singură, ignorând semnele, iar prețul a fost, și încă este, mult prea mare!

Așadar: când Scrima A. mi-a trimis contractul spre semnare, nu l-am primit. M-a sunat să mă întrebe de ce nu îi returnez contractul semnat.

M-am mirat să aflu că mi l-a trimis prin scrisoare recomandată. Așa că m-am dus la Oficiul 1 și am întrebat. Eram supărată tare!

Amabilă, doamna a căutat în computer destul de mult, dar nu mi-a găsit numele. M-a privit și mi-a spus: „Doamnă, nu există nicio scrisoare recomandată pe numele dumneavoastră. Și nimic altceva.”

N-am crezut-o!

Cu încrâncenare prostească, mi-am înăbușit iarăși senzația apăsătoare de neliniște, și m-am urcat pe tren. Voiam să semnez contractul și să îmi văd cartea publicată. Gabriel și alți cunoscuți mă tot întrebau de ea.

Când editorul mi-a întins plicul plin cu ștampile poștale, pe care scria mare că destinatarul nu fusese găsit, am amuțit! Doar stătusem în casă cuminte și așteptasem. Apoi mă uitasem zilnic în cutia poștală. Cum se putuse întâmpla așa ceva? Cum să fi ajuns la Timișoara, când computerul zicea că nu?

Nici atunci nu m-am gândit la posibilitatea ca Altcineva să fi intervenit, ci la incompetența funcționarilor de la poștă. Iar supărarea m-a făcut să ignor neliniștea ce m-a copleșit când am luat pixul în mână, am tras contractul spre mine și l-am semnat. Dacă aș fi avut mintea mai odihnită, poate că aș fi putut să descopăr în ochii lui Scrima sclipirea învingătorului. Mușcasem momeala! Uf!

Scriind acestea azi, sunt supărată pe mine, nu pe el. El și-a urmat doar instinctul de vânător, pe care fiecare om îl are. Chiar am citit recent că animalele sălbatice fug de noi, pentru că simt această dorință de a captura, de a stăpâni. Animalele simt lăcomia oamenilor! Noi nu mai știm să ne ascultăm.

Deci am semnat. Ciudat... n-am simțit nimic. Nici măcar bucurie! Neliniștea din suflet mi-o neutralizase. Eram pe zero. Faptul era consumat de-acum. Semnând, m-am condamnat, condemnându-mi și următoarele două cărți, vreme de cel puțin cinci ani de-atunci înainte, adică până în 14 septembrie 2016!

Când am dat să plec, madam Scrima m-a copleșit iarăși cu vorbe frumoase. Înainte să ies pe ușă, mi-a spus că vom face lansare de carte. Nu i-am răspuns, dar pentru că mai aveam de stat în București până la plecarea trenului, m-am pus pe o bancă într-un parc și am cugetat asupra vorbelor ei. Nu voisem să apar în fața cititorilor, așa-i. Dar dacă tot îmi divulgase numele... „de ce nu?” mi-am spus, și am băgat sticul în laptop. În acel 14 septembrie 2011, la mai puțin de o oră de la semnarea contractului, l-am întrebat prin email pe Scrima A. dacă vom face lansare de carte. Răspunsul lui a fost laconic: „vom mai vedea”.

Și am văzut.

Am văzut că din acel moment eu n-am mai existat pentru el și pentru cei din editură. Nu mă refer la angajați, ci la cei trei care o administrează cu pricepere, se pare, în ce privește autorii debutanți.

Ah, „debutant”! Este un cuvânt pe care l-am tot auzit din gura editorului! Repetându-mi-l, mi-a băgat bine în cap statutul pe care îl am în lumea cărților. Îmi spunea „debutantă” cu subtilitate, ca să înțeleg și să stau frumușel pe fundul meu, să văd că sunt micuță, și că el, dacă voi semna contractul, avea să mă facă mare. Că doar îmi spusese că nu-i venise a crede că un autor român scrisese o asemenea carte, nu? Câtor alți autori români *debutanți* le-a repetat asta în cei peste douăzeci de ani de când a înființat editura?

***

Și iată că a trecut luna octombrie 2011, fără să mai aud nimic de la el. Spre sfârșit însă, am primit un email care mi-a șters tristețea și sentimentul apăsător că greșisem. Scrima îmi scria: „Ați intrat în nemurire”!

Ce vorbe îmbătătoare! Doamne, cât de lipsită de modestie am putut fi crezând în vorbele lui! Unde mă lăsasem atrasă?

Așadar, în 25 octombrie 2011, au scos de sub tipar cartea mea, cele 700 exemplare, cu alt titlu decât cel pe care îl dorisem când începusem s-o scriu; cu o sumedenie de greșeli penibile, firești, așa spune, pentru un debutant, însă nefirești pentru o editură ce se pretinde respectabilă și cu tradiție; pe o hârtie ieftină de ziar și cu numele ex-ului trecut cu majuscule în căsuța Bibliotecii Naționale.

Nu știussem la acea vreme că în limba română nu exista verbul „a vroi”, dar știussem că rangul nobiliar se scrie cu majusculă și eram tare atentă la pleonasmе. Însă în feroarea scrierii primei cărți, îmi scăpaseră. Abia la publicarea celui de-al doilea roman, corectat de o doamnă pensionară, fostă profesoară la Universitatea din Timișoara, mi-am observat greșelile, dar și faptul că editura nu mi le corectase, făcând astfel ca cineva, un critic, desigur, să scrie pe internet „mici clișee și stângăcii”, referindu-se, desigur, la mine, scriitorul „debutant”, nicidecum la grozava editură bucureșteană. Oricum, amabil spus. Prea puțin, având în vedere că erau greșeli pe care azi le apreciez drept mari. Probabil că respectiva persoană fusese rugată să facă o recenzie musai pozitivă, din moment ce se vorbea de Editura Herald, și nu de o tipografie. O editură cu trei editori care au dat cărții „undă verde” în aprilie 2011, cu o corectoare plătită din banii obținuți și din vânzarea cărții mele, fără să știe vreunul că de prin 2005, verbul „a vroi” era considerat un amărât de hibrid.

***

A venit luna noiembrie, cu Gaudeamus-ul, cel mai mare târg de carte. Am primit o mulțime de email-uri ce făceau reclamă altor cărți publicate de Herald, *după* a mea. La târg au fost prezentați mai mulți autori, s-au făcut lansări de carte, tam-tam mare, dar despre cartea mea... nimic!

Au urmat sărbătorile de iarnă și o altă serie de email-uri, cu invitații de a cumpăra și a face cadou celor apropiați cărți publicate de editură. „Peregrinul” meu... iar nimic.

Tăcerea lor m-a intrigat.

Și m-am simțit pierdută în durere! ...și în rușine față de mine, față de cartea mea, pentru că o dădusem departe de casă, în mâinile celor care mă momiseră cu vorbe meșteșugite și făcuseră cu ea ce avuseseră chef! Mă durea sufletul la gândul că cinci ani de-acum înainte nu aveam să știu nimic de ea!

În acel sfârșit de 2011, realizasem că avea să urmeze o perioadă urâtă pentru mine. Intuiam, dar nicidecum nu-mi putusem încă imagina prin ce aveam să trec!

***

Pentru că între timp moștenisem, prin moartea mătușii mele, un mic apartament și o sumă de aproape 4000 de euro, am început să mă gândesc la traducerea cărții. Dar nici asta nu puteam să fac, pentru că cei de la editură avuseseră grijă să mă lege de mâini și în acest sens! Mai exact, aveau pretenția la 50% din încasările din străinătate, fără să precizeze clar contribuția mea și a lor la traducere și tot ce ține de publicarea în afara țării.

Am plecat spre București în 5 aprilie 2012, de data asta cu bani de cazare. Așadar, nu mai ajungeam la editură cu ochii înroșiți și cu mîntea încețoșată de oboseală.

Scrima A. m-a primit cu o politețe mai reținută, susținând, privindu-mă în ochi, că m-ar fi căutat telefonic, că mi-ar fi scris mai multe email-uri, și că nu i-aș fi răspuns! Și o zicea cu atâta convingere! ... iar eu știam, tot cu convingere, că nu era așa! Cum de-i răspusesem la toate cele de dinainte de semnarea contractului? Fiind însă afirmații de nedovedit atât de el, cât și de mine, am renunțat să-l contrazic, să-l conving că în căsuța mea de email nu era nimic de la el și nici nu aveam vreun apel pierdut. Atunci venisem pentru altceva, sperând ca, măcar într-o anumită măsură, să-mi pot lua „copilul” acasă și să-i ofer grija și atenția ce simțeam că o merită.

I-am propus să modificăm cele două articole din contract legate de publicarea cărții în străinătate, spunându-i că aveam de gând să traduc

romanul pe banii mei. La acea dată, și la cât reușisem să mă informez, vorbeam de aproximativ 1500 de euro.

Scrima a sărit foarte prompt, chiar fericit să mă ajute.

Redau mai jos fragmente din discuție:

„– În ce privește propunerea dumneavoastră, din punctul meu de vedere schimbați cum vreți, când vreți, și-așa mai departe. Mă interesează foarte mult s-aveți succes. Părerea mea e că, în momentul în care va fi tradusă în engleză, o să aibă o cu totul altă... cu totul altă... piață. Povestea-i foarte frumoasă și exact ce se așteaptă.”

[...]

„– Haideți să vă spun, în felul următor, cum e problema. Deci vă spuneam, n-am niciun fel de pretenție... de niciun fel... de niciun fel. Prin urmare, sfatul meu e în felul următor... da' nici n-am bani să bag în traducerea cărții, care m-a costat mult.

– Eu am făcut rost de bani.

– Putem să facem în felul următor: o să vă eliberez de clauzele acelea contractuale. Puteți face în felul următor... care-i sfatul meu: o să traduceți cartea. Pentru ca ea să fie publicată în Occident, trebuie să găsiți o editură. Editurile nu prea stau de vorbă direct cu scriitorii. Vă va trebui un agent.”

I-am spus că am găsit o editură în Craiova, care îmi va traduce romanul cu circa 1500 de euro. Apoi am adăugat:

„– Dar trebuie să vorbesc și cu dv., pentru că acolo (în articolele din contract) scrie că aveți și dv din câștigul...”

– Haideți să nu mai revenim. Ziceți: «domle, vreau suprimarea ăloră», și cu mine gata, ați terminat.

– Sunteți sigur?

– Da. Cred... adică... vom găsi o formulă, să zic așa. Vom găsi o formulă în care chestia aia să nu mai... asta nu-i o problemă. Asta nu-i o problemă. Nu știu mai departe... pfff... (se referea la găsirea unei edituri în străinătate.)

I-am spus:

„– Primul pas este contractul. După aceea mai putem discuta. Eu pot să mai vin la București... când sunteți mai liber.

– Bine... în regulă. Deci contractul considerați-l că este rezolvat. Trimiteți-mi reformulate cele două clauze...

– Dar eu nu știu să reformulez. Nu sunt jurist.

– Acuma chiar n-am timp... cred că până la sfârșitul săptămânii viitoare sunt sufocat.”

Peste câteva minute și-a schimbat viziunea:

„– Păi nu, stați un pic să ne-nțelegem... acumă ce vă fac, vă fac un favor, pentru că, gândiți-vă, noi am băgat bani...

– Dar eu nu am venit să vă cer un favor. Eu vă spun că putem colabora. Deci eu plătesc traducerea și...

– Nu pot să mă gândesc așa... nu pot să mă gândesc așa iute. Adică... să... totuși... aăă... clauzele astea își au justetea lor. Pentru că noi practic facem un efort, investim, scoatem cartea, vă facem cunoscută, și după aceea, în mod normal, ar trebui să așteptăm și noi ceva... dacă se întâmplă ceva.

– Așteptați, este dreptul dv. Eu nu am venit să vă cer vreun favor, dle Scrima. Deci să-mi dați libertatea s-o traduc...

– Da, da. Haideți să... deci, înc-o dată vă spun... haideți săăăă... plecați de la ideea că vă dau libertate deplină și acționați în continuare, nu stați...

– Dar găsiți-vă și dv locul, cu procent...

– Dacă-mi faceți... deci eu, bani nu mă interesează. Dacă-mi faceți reclamă prin cartea dv, ar fi super... adică după aia.. dacă se aude în străinătate că a fost publicată... știți cum e... de-obicei în străinătate se aude, și după aia, dacă veniți aicia și sunteți celebră... și fac și eu 2000 de exemplare, sunt super mulțumit. Eu oricum câștig, nu?"

I-am spus că voi reveni în București:

„– Nu mai veniți pentru asta.

– De ce-mi spuneți să nu vin?

– Nuuu, veniți pe lucruri... adică să facem ce... să clădim ceva... nu pentruuu... asta oricum, cu contractul se-aranjează. Ne schimbăm impresii cu clauza, cu nu-știu-ce, cu nu-știu-cum... stabilim, și când veniți, semnăm atunci și mai vorbim alte lucruri. Dar dați în traducere cartea, că nu este nicio problemă.

– Deci pot să mă duc la Craiova s-o dau în traducere?

– Păi sigur! Sigur! Dați cartea-n traducere. Nu vă angajați s-o publicați la ei, nu? Deocamdată asta-i prima fază. Asta o să dureze trei luni de zile sau cât o să dureze.

– Mi-au spus că în jur de 50-60 de zile, la 300 de pagini câte am.

– Da. Ok... dați drumul... păi cum? Tre' să faceți asta!"²

La plecare i-am cerut zece exemplare din cartea mea, urmând ca ulterior să scadă din dreptul de autor. Am coborât împreună în magazie, am luat două, celelalte opt promițându-mi că mi le va trimite prin poștă. A uitat. Au trecut patru ani.

---

² Fragmente din înregistrarea audio

A rămas să ne întâlnim în săptămâna de după Săptămâna Luminată, pentru că venea Paștele și era ocupat, zicea. Aștepta vizite importante.

În concluzie, după cum am reușit eu să înțeleg printre bâlbâieli și suceli, a acceptat să renunțe la cele două articole legate de traducere și publicare în străinătate, urmând ca eu să cheltuiesc o sumă mare de bani, fără ca ei să aibă vreo pretenție. Mi s-a părut firesc să procedeze așa, din moment ce recunoscuse că nu au bani de traducere și că nu pot participa la cheltuieli.

Și totuși... am revenit acasă cu sentimentul că ceva nu era în regulă, că politețea lui nu-mi sunase bine, și că prea mult se bâlbâise de la un moment dat. Aveam deja experiența promisiunilor prea ușor rostite și apoi schimbate.

***

Peste o lună, m-am dus din nou la București.

În 3 mai 2012, m-a întâmpinat cu un contract în mână, cu număr de înregistrare, ștampilat și semnat. Am amuțit! Îmi cerea, în schimbul renunțării la cele două articole legate de traducerea și publicarea romanului în străinătate, să renunț la dreptul meu de autor pe toată perioada contractului, adică pe toți cei 5 ani!

Probabil că la acea dată fusese deja atât de sigur că inițiasem colaborarea cu cei din Craiova, că nu mai puteam da înapoi și că putea face ce vrea cu varianta în limba română, și implicit cu mine.

Însă nu reușisem. Și nici mai târziu n-am putut să dau cartea la tradus. Luni la rând am căutat un traducător, pe forumuri, pe internet, prin anunțuri, iar după zeci de probe date celor care se oferiseră să-mi traducă romanul, inclusiv editurii din Craiova, după mulți bani pierduți, și mai ales timp, am renunțat. Asta e altă poveste.

Revin:

Așadar, în acel 3 mai 2012, am refuzat să semnez noul contract, dar A. Scrima a insistat să mă mai gândesc. Și pentru că aveam să mai stau în București o zi-două, am stabilit să revin mâine-zi.

În 4 mai, încă năucită de ce trăisem cu o zi în urmă, am decis să scot în față toate „rufele”, și pe cele din trecut, că deja prea mi se păreau murdare!

Am început printr-un dialog legat de promovarea cărții, cu „PR executive” Mocanu, dialog în care au intervenit scurte momente mai puțin... cuviincioase din parte-i, discuție căreia nu consider să-i dau importanță aici, cu excepția unui singur fragment, în care am spus:

„– De un an de zile, eu doar ascult. De un an de zile eu mi-am spus doleanțele, și prea puțin au fost respectate. Începând cu numele meu pe

copertă. Deci din punctul meu de vedere, domnule Scrima, contractul nostru nu prea este onorabil. Pentru că acolo scrie că, conform legii, sunteți obligat să-mi treceți numele real. Ori Biblioteca Națională mi-a comunicat că nu este așa.”

Tăcere...

De ce oare nu m-a contrazis? Și-o fi amintit de momentul acela canicular de pe trotuar?

Domnul Mocanu a plecat, lăsându-mă doar cu editorul. Am readus în discuție subiectul celor două articole și noul contract, fără să îmi dau seama și să-l întreb ce avea să se întâmple cu primul, semnat în 14 septembrie 2011.

Fragmente din discuție. Eu, evident, emoționată și intrigată:

„– Dv din start m-ați trimis la o altă editură cu a doua carte, dar... faptul că mi-ați cerut, în schimbul traducerii - așa am înțeles - să renunț la drepturile mele bănești la carte, am considerat că nu-mi apreciați munca. Nu mi-a fost ușor să scriu această primă carte. Și din start să-mi tăiați... ăă... nu sunt bogată. N-am niciun venit.

– A fost o propunere.

– M-ați surprins foarte mult. Nici nu m-aș fi gândit vreodată că o editură îmi va propune să renunț la singura mea...

– Doamnă, dv mi-ați propus să renunț...

– La traducere.

– Da. Ați semnat un contract. (se referea la cel dintâi, singurul semnat) Dacă vreți să discutăm în termeni juridici, eu în momentul ăsta pot să spun în felul următor: «eu am contract cu dv, eu nu sunt de acord cu ce faceți.» Dar eu nu mă întorc la ce-am spus.

– Am mai spus, renunț la traduceri. Mergem așa mai departe.

– Nu, da' de ce să ajungem la lucruri, eu oricum vă dau hârtie, indiferent ce faceți dv acuma, aici. Eu oricum vă dau hârtie, că așa mi se pare corect, să faceți ce considerați mai bine cu cartea dv. Dar nu-mi aduceți aicia lucruri pe care nici nu le-am spus, nici nu le-am gândit, nici nu le-am simțit. Înc-o dată... deci dv mi-ați spus în felul următor... mi s-a părut corect, juridic discutând, așa... veți traduce cartea, veți ajunge celebră, veți câștiga venituri... va fi apreciată munca dv ș.a.m.d. ăă... simplul fapt c-a fost... c-a fost publicată cartea, dovedește c-am apreciat munca dv. Atât! Veți merge la editura viitoare, cu care o să colaborați, și veți vedea ce tratament o să aveți acolo.”

Avea dreptate. Datorită straniului său refuz de a-mi publica al doilea roman, da, într-adevăr, aveam să văd.

A urmat o parte în care a insistat să reformulez eu contractul, apoi o discuție despre impozit. L-am întrebat cât e impozitul.

Mi-a zis:

– *Nu știu... nici n-am făcut socoteli. Dar când vom vinde toată cartea, știți bine.*³

– *Nu e vorba de bani, e de idee în sine...*

– *Ce de idee în sine, doamnă, că lumea vine și-mi dă bani să public cartea! Ce idee în sine?*

– *Să renunț la bani.*

– *Exact!*

– *Ideea în sine... că deja de la prima carte, de la prima ediție, mi se propune să renunț la drepturile mele.*

– *Doamnă, puteam să vă cer bani ca să vă public... Faptul că eu v-am propus să renunțați la aștia (la dreptul de autor pe 5 ani!) mi se părea... «da, domle, uite, ia dumneata ediția asta, ai cheltuit cu ea, cutare... că-i recuperezi greu, și uite, eu îmi fac ediția aia, că vreau să mă îmbogățesc în străinătate.» Mi s-a părut ...juridică, adică puneam și eram acoperit, că vine juristul ăla și se uită... «ce faci domne aicia?»... ș.a.m.d. Dar nu asta mă interesează. În fine. Deci lumea vine și-mi oferă bani ca să-i public, și nu acceptăm.»*

[...]

Eu:

„– *Bun. Deci dv ați făcut contractul cu renunțarea la drepturile bănești.*

– *Nu, n-am făcut nimic.*

– *N-ați făcut? Dar văd că are și număr!*

– *Are număr. Eu v-am propus, acuma mergeți, vă liniștiți acasă, revedeți, vă gândiți la toată problema, și eu vă semnez contractul exact cu modificările pe care le vreți dv.»*

Ar fi trebuit oare să-i amintesc că aveam deja un contract semnat?

Dar eu insist:

„– *Totuși, aș dori să înțeleg de ce mi-ați făcut propunerea de ieri. În schimbul traducerii?*

– *Care traducere? Mi se pare foarte onestă. Mi se pare foarte onestă... ăăă... propunerea pe care v-am făcut-o. Contractul se va face în felul următor: «domne, sunt Lidia Voinea, debutant, vreau să public la voi lucrarea. Nu am ni... simplul fapt că mi-o publicați, vă mulțumesc frumos,*

---

³ S-a văzut ulterior că nu știa cum se virează impozitul și cotizațiile la fondurile sociale.

n-am nicio... ăă... nicio pretenție la niciun venit care se va realiza în urma vânzării acestei cărți. Faptul că-mi public prima carte și devin un nume pe piața scriitoricească.» E ceva absolut normal! Nu e o cabală, o chestie, o... hai să...

– Deci prima ediție este firesc ca autorul să nu primească niciun ban?

– Dar eu n-am plătit niciun ban! Nici unui autor român nu i-am plătit un ban!

– Ăă... cei 10% din contract?

– Da! Nu i-am plătit nici unui autor român. Vreți să vă arăt acum un contract pe care l-am făcut la un autor care-mi dă dreptul de traducere în limba română (!!!), dreptul de publicare, îmi cumpără 300 de exemplare... vreți să v-arăt acum un contract? Acuma l-am făcut. Vreți să v-arăt un contract din ăsta?

– Nu, arătați-mi cartea autorului.

– Acuma urmează s-apară.

– Ce fel de carte este?

– E o carte de tehnică străveche, de cutare... un scriitor american.

– Probabil... dar eu, pentru cartea mea, care știu că are deschidere spre sufletele oamenilor... Înainte de-a veni la dv, m-am interesat și la alte edituri, și toate mi-ar fi luat cartea... numai că pe bani. Cu jumătate din bani. Nu v-am zis, pentru că eu am spus că vreau Herald.

– Păi și-atunci, dacă vreți Herald, nu vi se pare un lucru extraordinar c-a apărut cartea la Herald?

– Da, numai că... (râde, văzând că nu-mi găsesc cuvintele) ...fiecare om... dv veniți la lucru să munciți aici pentru bani, pentru o bucată de pâine.

– Păi, doamnă, mi-ați spus că toți v-au cerut bani, jumătate din sumă.

– Pentru tipografie. Poate că și dv v-aș fi dat la fel, dar cei 10% ai mei...

– Păi la tipografie am cheltuit 100 de milioane,⁴ dacă nu mai bine cu cartea. Păi, vă ceream 50 de milioane. Luați drepturile. Cât sunt? 13-14, le-ați calculat. 15 milioane. Ați ieși mai bine? Haideți să vă dau argumentul, și după-aceea vă gândiți la el, că dacă v-aș fi cerut bani pentru tipografie, vă ceream 50 de milioane. Și făceam juma-juma, da? Deci cheltuielile. După care venea dreptul dv, acel 10%. Nu vă dădeam mai mult. Nu există mai mult. 7%... haideți să v-arăt. Vreți să v-arăt contracte? Deci vă dau acel 10% care-i 20 de milioane. Vi se pare mai corect așa?"

---

⁴ Pe factura din 25 oct 2011 este trecută valoarea 3.800 RON

La plecare a insistat să iau cu mine noul contract, să mai cuget asupra lui și... să-l semnez. L-am parcurs încă o dată în tren, nevenindu-mi să cred! ...apoi l-am mototolit și l-am aruncat. De supărare. De indignare! Și n-am revenit niciodată asupra lui.

Așadar... a afirmat cu mare convingere, că *niciodată* nu a plătit dreptul de autor unui autor român! Timp de mai bine de douăzeci de ani? Cum? Le-a pus tuturor în față acel contract, gata înregistrat, semnat și ștampilat? În schimbul a ce? A publicării, vezi Doamne, în București? De aceea lucra numai cu autori debutanți? De aceea a refuzat să-mi publice continuarea romanului ce-l apreciașe, și pentru care, după cum spunea, îmi oferise procentul maxim ca drept de autor?⁵

Obrăznicia lui mi-a creat o cumplită senzație de greață! ...dar și compasiune față de ceilalți scriitori care cedaseră în fața acestui meschin tertip de a câștiga bani pe seama lor. Pe *munca* lor!

Ulterior am revăzut discuția de mai multe ori, mintea-mi refuzând să accepte că se poate și așa ceva! Că cineva poate cere cuiva să renunțe la singurii bani, ca apoi să trăiască din ce? Se bazase pe faptul că aveam bani de traducere? Iar dacă-i aveam, că-i moștenisem, însemna că puteam trăi din ei până va fi tradusă cartea, apoi publicată afară?

Bun. Atunci să privim altfel: cum să răpești unui scriitor, chiar de la început, bucuria de a vedea că a făcut ceva frumos pentru lumea asta? Cum să aibă el încredere că poate merge înainte, dacă tu îi retezi din start aripile cu asemenea contracte premeditate?

***

La cererea mea, în 9 iunie 2012, am primit prin email niște fișe de magazie. Multe! Încâlcite, cu rubrici în care erau trecute, la început, pe lunile noiembrie și decembrie 2011, librăriile spre care ieșiseră cărțile. Dar treptat, din 2012, rubricile au devenit tot mai goale, cu toate că exemplarele au continuat să iasă.

---

⁵ Poate că, discutând cu mine deschis, până la urmă m-aș fi resemnat la gândul că asta e prețul, și că pe lângă profiturile obținute din vânzarea cărții mele, omu' mai voia și dreptul meu de autor. Aș fi acceptat că așa trebuie să îmi exprim recunoștința de care a tot pomenit. Aș fi renunțat DACĂ ar fi jucat corect și mi-ar fi publicat și următoarea carte, ca toți să putem trăi. Refuzând însă să ducă trilogia până la capăt, pretinzând cu obrăznicie tot profitul, iar apoi lăsându-mă în plata Domnului... o consider lipsă de omenie! Lăcomie!

Apoi un fel de raport, numit „de vânzări”, tot cantitativ, nu valoric, din care am aflat că un număr de exemplare au fost vândute direct din editură, la prețul de raft, altele prin sistem de consignanțe. Cu cât?

În 25 iunie 2012 le-am trimis Anexa la contract, cu renunțarea la cele două articole legate de traducere și publicare în străinătate, formulată în limbaj avocățesc. Scrima A. a fost de acord, cu profundă dezamăgire, sunt convinsă, să renunțe la cele două articole.

Și totuși mi s-a părut dubioasă renunțarea sa, fără să mai pomenească de contractul/fantomă și drepturile mele bănești. După ce vociferase minute în șir, indignat chiar de refuzul meu, așa, deodată, s-a împăcat cu ideea, *dăruindu-mi*, după a lui convingere, cele două articole din contract, care pe mine m-ar fi costat mii de euro!

Pentru că timp de opt luni nu-mi comunicaseră nimic despre felul în care decurgea vânzarea cărții mele și cum era primită de cititori, făcând-o abia în iunie, la cererea mea; pentru că promisem acele fișe de magazie ciudate, și poate ghidată de intuiție, am adăugat la Anexă și următorul articol, care s-a dovedit, totuși, inutil:

„25.2 Autorului i se va trimite semestrial un raport contabil care să oglindească situația vânzărilor/încasărilor, în urma căruia i se vor acorda drepturile bănești cuvenite în următorul cont bancar...”

Și iată că, în 29 iunie 2012, la 8 luni de la ieșirea cărții de sub tipar, mi-au intrat în cont primii mei bănuți! ...calculați așa cum ne înțeleserăm, la prețul de raft - 35 de lei.

M-am bucurat mult, cu toate că eram convinsă că dacă s-ar fi făcut publicitate la fel de mult ca celorlalte cărți, vânzările ar fi fost mai mari. Uf, dar... nu știam încă multe!

***

Timpul și-a văzut de mersul său firesc, și iată că a venit următorul termen - 31 decembrie 2012. Tăcere...

Nu am primit niciun raport al vânzărilor, și nici dreptul meu de autor, cu toate că știam că vânduseră două cărți unor cunoștințe. Măcar acești bani ar fi trebuit să aibă decența să mi-i dea.

În acel decembrie 2012 am avut parte de primul Crăciun trist. Au mai urmat și altele... tot mai sărace și triste.

Mi-am impus răbdare, lăsând să treacă și luna ianuarie, ca apoi, în 7 februarie 2013, să cer unui avocat să formuleze și să trimită o notificare prin care să atragă atenția editurii că nu au respectat termenul din contract,

cerându-le totodată rezilierea. La acea dată ajunsesem la limită cu banii de trai. Cu toate că de aproape jumătate de an încercasem să-mi public al doilea volum al trilogiei (cel refuzat de Scrima A.), nicio altă editură nu voise să mi-l publice.

Prin urmare, voiam să îmi iau prima carte acasă și să termin cu ei, să nu mă mai enervez și să caut să public altundeva ambele volume, pentru că cititorii îmi scriau că așteptau continuarea. Nu reușisem până atunci să găsesc un traducător, pierdusem bani în tot felul de încercări... iar de-acum începusem să intru în criză.

În 11 februarie am primit răspuns, semnat de Scrima A., prin care îmi făcea un interesant calcul, rezultatul final fiind acela că eram datoare editurii cu suma de 207 lei! ...condiția rezilierii fiind aceea să plătesc acești bani.

Cercetând mai atent răspunsul, am constatat că dreptul meu de autor, ca prin minune, scăzuse de la 10 la 7%, că eu, autorul, aveam de plătit TVA, și că pe lângă cei 207 lei, mai trebuia să le plătesc 40% din valoarea cărților rămase!

Poate că ar fi trebuit să merg mai departe, să le dau acești bani și să văd câte exemplare aș fi avut de plătit. Însă atitudinea lui arogantă și amenințarea că, dacă voi continua cu „falsele acuzații”, își va proteja societatea, au trezit în mine un sentiment de revoltă! Totul era atât de evident! Nu respectaseră contractul, măsluiseră cifrele în așa fel ca eu să ies datoare, de la semnarea contractului mă ignoraseră, în decembrie nu-mi trimiseseră raportul de vânzări și nici dreptul de autor, văzându-și de afacere și câștigul în urma muncii mele.

Peste o lună jumătate de la acest incident, în martie 2013, am fost nevoită să-mi vând micul apartament moștenit. Fiind într-o situație disperată, a trebuit să reduc mult din preț și să înhit strâmbăturile din nas ale cumpărătorului. Nu mai aveam timp să-l aștept pe următorul.

Am făcut-o cu durere în suflet, pentru că acel micuț apartament îmi oferise o oarecare siguranță. După șapte ani în care mă mutasem tot de atâtea ori, din chirie în chirie, avusesem, în sfârșit, ceva al meu, un loc de unde nu mă mai putea alunga nimeni. Timp de aproape doi ani trăisem puțin mai liniștită, îmi recâștigasem cât de cât respectul de sine, nu mă mai simțeam un om al străzii în orașul meu natal, și putusem să scriu a doua carte.

Însă de-acum, eram din nou în stradă!

Am găsit un apartament la capătul Căii Șagului, lângă pod, tot mic, dar transformat dintr-unul cu o cameră, într-altul cu două, și cu bucătăria pe balcon. Chiria... imensă! Am acceptat să mă mut acolo, pentru că în același bloc locuia prietena mea din copilărie, astăzi avocat. Ea și soțul ei. Mai bine n-o făceam... pentru că „prieteni” te văd doar atât cât le ești de folos, cât ai bani. Așa ajungi să-i cunoști, în cazul meu, cu pierderi mari, atât materiale, cât și sufletești! Mult stres, multe rugăminți de-a fi ajutată, tărăgănări... ca până la urmă tot eu, singură, după o seamă de „cucui”, să învăț cum s-o scot la capăt. Tardiv însă.

Am învățat că atunci când e vorba de un proces important, e bine să-mi iau un avocat, nu „avocat”. Și nicidecum prieten. Cel din urmă costă incomparabil mai mult, cheltuieli în care intră plimbatul cățelului (cu mașina), transportul progeniturii răsfățate la și de la școală, deplasarea prin județ la clienți, stomatologul, mecanicul auto, cheltuieli de Crăciun, și multe altele, compromisuri de care-mi este rușine să-mi amintesc. Consecința: această carte!

***

În 17 iunie 2013 am plecat la Iași să mă întâlnesc cu o prietenă. Ea fiind la serviciu, am luat-o la picior prin urbe. Așa am ajuns la Palas Mall. Frumos loc! M-am simțit bine stând în grădinile pline de verdeață și în liniștea dimineții.

Apoi am intrat în librăria de la parter, Librarium. Și, ca autorul debutant, am vrut să-mi văd cartea pe raft. Nu am găsit-o pe raftul Editurii Herald. Mirată, dar și necăjită un pic, m-am adresat celor doi tineri vânzători. Mi-au spus că au avut-o, dar că se vânduse. Mi-au recomandat s-o caut la etajul superior, la Cărturești.

Am urcat. Aici am găsit ultimul exemplar. L-am cumpărat.

Ajunsă acasă, am pus-o peste cealaltă, primită de la editură cu mai bine de un an jumate în urmă, la apariția cărții. Dar abia într-o seară, stând în pat, mi-au căzut ochii pe ele. Mi-a atras atenția diferența de culoare a hârtiei. Prima, cea primită în octombrie, era mai galbenă, iar cea cumpărată în Iași avea paginile albe.

Bănuiala de până atunci începea să capete contur. Întrezăream felul prin care fusesem manipulată și dusă de nas încă de la început. „Dispariția” editorului imediat după semnarea contractului, apoi fișele de magazie cu rubricile lor goale... toate aveau de acum o explicație în mintea mea. Începeam să înțeleg de ce mi se ceruse să renunț la dreptul de autor pe cei cinci ani de contract! Renunțând, aș fi rupt orice legătură cu editura, care ar fi putut face tot ce voia cu romanul meu.

Mai mult! Editorul mi-o luase înainte, convins că aveam să semnez acel contract/fantomă, și scosese încă un tiraj! Probabil 1000, cum spusese! Hârtia *proastă* de ziar îl dădea de gol. Hârtia nu mințea!

Se zice că atunci când nu ai în tine ceva, pricepi mai greu. Așa s-a întâmplat și cu mine. Am avut nevoie de ceva timp ca să procesez totul.

Peste o lună, când începusem să înțeleg, având nevoie de o confirmare, am mai cumpărat un exemplar de la Esotera, din Timișoara. Hârtia avea *exact* aceeași culoare cu cea din Iași. De acolo m-am dus la Humanitas, din Piața Sfântul Gheorghe. Aici am găsit tot ultimul exemplar. Vânzătoarea mi-a spus, cu regret, că auzise de acest roman, dar nu apucase să-l citească. Am sfătuit-o să mai comande. A strâns din buze, zicându-mi că e greu de lucrat cu Editura Herald, pentru că sunt foarte pretențioși și nu acceptă returnări. Pe fișele mele de magazie erau însă multe returnări.

Pentru că ultimul exemplar l-am făcut cadou, în martie 2014 am mai cumpărat unul, din Cărturești.

Așadar, aveam trei exemplare de carte cu pagini albe, și unul singur gălbejit. Ca să echilibrez balanța și să fiu sigură că nu mă înșel, am cerut prietenilor mei alte două exemplare, date din prima tură. Acestea erau la fel de galbene ca cea pe care o aveam acasă.

Având trei exemplare din octombrie 2011 și trei cumpărate în 2013-2014, din librării diferite, s-a confirmat, așadar, că Editura Herald mai scosese un tiraj fără să mă anunțe, justificându-se astfel și cele 100 de milioane de care tot spusese (și scrisese) Scrima A., la doar câteva luni de la apariția cărții.

Acum înțelegeam de ce nu promisem niciun răspuns când îi anunșasem că adusesem modificări cărții. Modificări majore! Ar fi fost obligați, prin contract, să țină cont de ele. Dar ei erau interesați să scape de exemplarele tipărite fără știrea mea.

Unde până atunci mă tot mirasem de faptul că se tipăriseră 1000 exemplare de cărți filozofice grele, cum ar fi „Bhagavad Gita” sau „Manuscrisele de la Marea Moartă”, și că din al meu roman de dragoste, ușor de citit, apreciat de cititori, s-au scos doar 700 de exemplare, de-acum mă liniștisem.

Găsisem, de asemenea, răspunsul la nedumerirea mea legată de răspândirea celor doar 700 exemplare în atâtea librării existente în țară. S-a dovedit, prin urmare, că s-au descurcat. Așa cum au procedat cu autorii morți și cărțile pe care obținuseră dreptul de publicare, plătit o singură dată, la fel au procedat și cu mine, autor în viață, considerându-mi munca a lor de drept, chiar imediat după semnarea contractului, și plătindu-mă tot doar o *singură* dată, în iunie 2012, la semestru, cum zicea în contract.

Numai că... la rându-mi, pot considera că, vânzându-se atât de multe exemplare dintr-o versiune veche, needitată cum se cuvine, cu greșeli, imaginea mi-a fost afectată! Nu mi s-a dat posibilitatea să ofer cititorilor mei varianta în care mi-am rectificat greșelile gramaticale, am corectat chiar nume și date, am eliminat o seamă de desene, înlocuindu-le cu altele, am modificat capitole întregi, bazându-mă pe observații asupra reacțiilor cititorilor. Într-un cuvânt, fiind prima carte din trilogie, am făcut o variantă mai accesibilă, mai ușor de citit, prin modificările aduse creând o punte de legătură spre următoarele două romane.

Dar iată că și azi, primul volum încă mai așteaptă cuminte în computer să treacă aceste câteva luni până la expirarea contractului. Aș fi dorit mult să știu că s-au publicat 700 de exemplare din acea urâtă, și neplăcută mie variantă, decât mai mult decât dublu! Așa că la asta și faptul că cei care au apucat să citească vechea variantă, se vor mira să descopere unele nepotriviri atunci când le vor citi pe următoarele două, obligați fiind, probabil, să cumpere exemplarul modificat. Este corect să fie așa?

Procesul

„Dacă cea mai înaltă curte nu poate fi pusă în mișcare de cel mai umil individ, justiția este o batjocură.”

George Bernard Shaw

Să ne înțelegem: s-ar fi putut evita tot ce voi descrie mai jos, chiar și ceea ce am povestit mai sus, dacă din capul locului, de la prima noastră întâlnire, din aprilie 2011, mi s-ar fi spus: „Vrei să fii publicată la Editura Herald din București? De acord, însă cu următoarele condiții:...” Poate că aș fi acceptat să nu primesc dreptul de autor pe primul tiraj, de 700 de exemplare, pentru că știu că trăiesc în România și că așa merg treburile aici.

Aș fi apreciat să mi se spună că nu au habar cum se virează impozitul și contribuțiile sociale. I-aș fi învățat, și astfel nu aș fi pierdut cinci ani de vechime la pensie.

Aș fi scăpat de tot acest proces inutil și stresant, dacă mi s-ar fi acceptat cererea de reziliere din februarie 2013, fără mișmașuri și învârteli de cifre. Dar după cum spuneam, nu puteau accepta, din moment ce scosese ră în câ un tiraj, ceea ce ar fi însemnat să rămână cu toate acele exemplare (neputând să justifice numărul lor mare), și cu banii pierduți. E de înțeles atunci de ce am fost scoasă datoare?

Dar cel mai bine ar fi fost ca eu să fi avut tăria și demnitatea să le întorc spatele și să caut altă editură, imediat ce mi s-a spus că nu-mi vor publica romanul următor. Era atât de aberant să refuzi să publici urmarea poveștii! Cum să publici doar primul volum, iar apoi să lași cititorul să caute continuarea la alte edituri? Și totuși, eu am acceptat. Azi, și probabil cât voi trăi, îmi voi reproșa acest lucru. Datorită acelu moment de slăbiciune, nici în prezent, după cinci ani, trilogia nu există pe piața de carte. Mi-am condamnat cărțile la anonim!

***

Așadar, după ce în decembrie 2012 nu mi se plătise dreptul de autor, în februarie 2013 fiind declarată de Scrima A. debitoare, în iunie 2013, *din nou* neprimind dreptul de autor, dar având în schimb cele șase exemplare de carte cu hârtie diferită, în 12 iulie 2013, am dat în judecată Editura Herald, convinsă că mi se va face dreptate!

Am ajuns să fac acest pas și din alte motive decât cele arătate până acum. Unul dintre ele ar fi acela că descoperisem că nu mi se plătise nici cotizația la fondul de sănătate, prin urmare nu eram asigurată. Când

medicul de familie mi-a spus că nu-mi poate de trimitere la un control cardiologic, am izbucnit în lacrimi, de rușine, și pentru că știam că nu meritam să aud așa ceva.

Apoi... pentru că în martie 2013 fusesem nevoită să-mi vând mica mea oază de liniște, apartamentul, am vrut să știu dacă eu sunt incapabila care nu mă descurc în viață - și prin urmare, merit o asemenea soartă -, sau dacă alții m-au adus în situația asta.

Cum spuneam, până la acea dată, încercasem în fel și chip să public al doilea roman din trilogie, continuarea celui de la București.

Urmând sfatul lui Scrima A. și a domnului Duma, în vara anului 2012 m-am dus la București și am căutat Editura Polirom. Am dat doar de traducători. Foarte amabili, m-au îndrumat totuși spre Cartea Românească, de pe Victoriei.

Intrând în acea clădire, am trăit iarăși sentimentul micului om venit de la țară. M-am oprit cu gura căscată în hol, zgâindu-mă la picturile din tavan. Am urcat scara, și ca și prima dată, am fost condusă într-o încăpere și rugată să aștept.

Doamna Ghiu a intrat la scurt timp, ne-am așezat și m-a ascultat cu bunăvoință, răsfoindu-mi cartea ce o listasem și legasem frumos. Mi-a spus că „arată bine”, însă când a citit pe copertă că este urmare la romanul „Peregrinul”, a tresărit și m-a întrebat unde l-am publicat. Imediat ce i-am spus, s-a ridicat brusc în picioare, mi-a întins cartea și m-a trimis s-o public tot acolo. Ori eu știam că nu pot, că Scrima nu mă mai voia.

Deși necăjită, în sinea mea i-am dat dreptate doamnei Ghiu. Și eu aș fi procedat la fel. Pentru un editor onorabil, firesc este să publici toate volumele unei cărți, nicidecum așa cum ți se năzare sau cum îți pică mai bine ca să mai scoți niște bani. Cartea trebuie respectată! Și cititorul la fel.

După întâlnirea cu doamna Ghiu, am venit acasă și am scris și altor edituri. Nu mi s-a răspuns, probabil din același motiv. Îmi plăteam greșeala! Iar acela a fost doar începutul.

Și totuși... din toate aceste încercări, am rămas cu o nedumerire legată de reticența unor edituri, puține, de a publica autori cu alt nume decât cel real. De ce? Să fie o mentalitate a noastră, transmisă și cititorilor? Zic asta, pentru că recent, pe pagina de Facebook a uneia dintre cărțile mele, o anumită doamnă, „Amalia-Amalia”, care își afișa la avatar imaginea unei femei de la începutul secolului trecut, afirma în public că are reticențe față de autorii care scriu sub pseudonim. Câtă ipocrizie!

I-am răspuns că în acest caz, înseamnă că are reticențe și față de mulți alți scriitori, cum ar fi Ana Blandiana, Anatole France, Daniel Defoe,

George Bacovia, George Sand, Ion Barbu, Lobsang Rampa, Mark Twain, Molière, Nina Cassian, Pablo Neruda, Stendhal, Ștefan Augustin-Doinaș, Tudor Arghezi, Voltaire... și lista continuă.

Sunt convinsă că cei mai mulți scriitori, cel puțin până la un moment dat, caută liniștea, pentru a putea scrie. Ce e greu de înțeles în asta? Sau poate că au avut motive de ordin personal, ca mine. Mulți, poate majoritatea editorilor au înțeles, cum ar fi cei care au publicat-o, de exemplu, vreme de peste 150 de ani, pe renumita scriitoare George Sand. Aș fi foarte curioasă să știu dacă sunt singura care, la mulți ani după ce-am citit-o, am aflat că folosește un pseudonim, și că e femeie.

Pe de altă parte vorbim, nu-i așa?, de munca cuiva, și de respectul față de ea. Se mai pot adăuga multe alte motive, inclusiv modestia. Nu se prea mai poartă în ziua de azi, știu. Sau nu ne mai permitem să fim rușinoși... pentru că la concurența care există, și la tendința omului de a „pipăi” cu ochii și urechile o persoană, pentru a-și face o idee despre ceea ce a scris - în funcție de surăs și, probabil de freză și îmbrăcăminte - se poartă lansările de carte, cu tam-tam, blițuri și vorbărie. Exact opusul a ceea ce-și dorește un scriitor. Mă rog, sunt și excepții, desigur.

***

În cererea de chemare în judecată mi-am pus toată supărarea și frustrarea adunate în acești 2 ani, cerând rezilierea contractului, plata dreptului meu de autor, reconstituirea vechimii în muncă, solicitând expertiză contabilă și permisiunea de-a aduce probe pe parcursul dezbaterilor. Și judecarea în lipsă, atât datorită distanței mari de la Timișoara la București, cât și mergând pe convingerea că „verba volant, scripta manent”.

După ce am plătit cei 100 de lei taxă judiciară, cum zice legea, am trimis chitanța și cererea acolo unde scria în contractul de editare: Judecătoria Sectorului 2 București.

Dacă cineva mi-ar fi spus că eu, omul de rând, voi fi obligată să învăț legi și proceduri, să formulez cerere de restituire a taxelor judiciare, cerere de reexaminare, contestație în anulare și solicitare de a se judeca procesul după un anumit articol de lege din Legea Dreptului de Autor, aș fi spus că nu știe ce vorbește! Vorbim de Justiție, nu? Și pentru ce există, dacă nu pentru noi mai întâi, cei mici, neștiutori și neajutorați?

Și, evident, dacă aș fi știu ce mă așteaptă, mi-aș fi luat avocat! Însă, repet, aveam încredere în judecători și în litera scrisă.

În 27 decembrie 2013, mi-a venit rândul. Am aflat asta, pentru că a trebuit să trimit alți bani, adică 745 de lei, cerându-mi-se să zic neapărat și

repede (în 10 zile) valoarea reținerilor la sursă, adică sănătatea, pensia, șomajul, neplătite de editură. No, acum... eu încă nu știam pe-atunci care dintre cotizații se plătesc la scriitori, însă pensia, după a mea minte, trebuia plătită, pentru că munca mea era acolo, la cei de la editură!

Păi, doamnă judecătoare Bărbulescu Ramona Maria, cum să vă fi zis, chiar și „estimativ și provizoriu”, din moment ce editura nu s-a milostivit să îmi trimită de un an și jumătate nicio cifră, să știu și eu încasările, ca să vă pot calcula apoi ce doreați? Cum să vă fi declarat valoarea contractului de editare, din moment ce pe el nu era trecută nicio sumă? Voi ați o cifră din burtă? Asta ar fi însemnat „estimativ și provizoriu”?

Și totuși am plătit cei 745 de lei, pentru că nu mai puteam da înapoi. Voi am să-mi recapăt cartea acasă, ca să pot merge înainte. Cum spuneam, editurile nici nu voiau să audă să-mi publice al doilea volum.

Și am mai plătit, tot de teama de a nu fi obligată să stau încă doi ani jumate cu editura, în 28 martie 2014, 60 de lei. Dar tot n-a fost bine! Pentru că nu am declarat valorile cerute și nu mi-am calculat și plătit taxa judiciară aferentă, se pare că s-a considerat reavoință. Simplu!

Adică... legea⁶ zice că eu, autoarea, am de plătit doar acei 100 de lei, iar doamna judecătoare zice, ba! ...chiar dacă nu aveam - pur și simplu *nu-aveam* - de unde să-i scot cifrele respective, decât mințind! Sau... să fi rugat frumos, cu glas umil, pe cei de la editură să mi le spună?

Iar după ce am plătit cei peste 800 și ceva de lei în plus, doamna judecătoare a zis că nu-i bai dacă pierd cei cinci ani de vechime la pensie, nu-i bai nici dacă nu am asigurare de sănătate - prin urmare, să fac bine și să nu mă îmbolnăvesc, și nici să nu mor cumva (ajutorul de înmormântare se dă numai cotizanților) - și mi-a respins capetele de cerere privitoare la asigurările sociale și... rezilierea contractului! Poc în „capul” Constituției!

Măi, că bine zice românul, că de ce ți-i frică nu scapi! No, că n-am scăpat.

Speriată tare de decizia doamnei judecătoare, ca omu' prost, m-am pus repejor și am inventat o sumă... mulțumitoare, mi-am calculat asigurările sociale nevirate de editură, am declarat o valoare maximă la contract, fără rabaturi, fără nimic, fix la prețul maxim, de raft, apoi am căutat pe internet, mi-am calculat taxa de timbru și am virat, în 29 aprilie 2014, alți 196,5 lei... fără să știu încă ce s-a întâmplat la București. Deci, total până acum, 10.015

---

⁶ OUG 80/2013, art 13 lit a

lei plătiți *peste* ce zice OUG-ul. Noroc că-mi vândusem acoperișul și putusem plăti.

Când, în sfârșit, am aflat ce se întâmplase în vreme ce eu mă agitam, am izbucnit în răs... pentru că am avut clara senzație că viața își râde bine de mine! Trebuia să-i țin isonul și să râd și eu. Amar!

Așadar, după ce doamna judecătoare Bărbulescu Ramona Maria a binevoit să mă lipsească de cinci ani de vechime la pensie, după ce mi-a ordonat să rămân sănătoasă și să nu mor, după ce a decis că musai-trebe să mai stau doi ani jumate cu editura, chiar și așa, pe gratis, și după ce mi-a cerut o sumă greu de plătit chiar și pentru un salariat - cum este considerat, după lege, scriitorul cu contract de editare -, darămite pentru un om fără venit ca mine, și-a declinat competența pe soluționarea cauzei!

În concluzie, dosar 21425/300/2013 închis.

Buuun! Am mers mai departe, dacă tot plătisem atâția bani să mi se facă dreptate. Am căutat pe internet și m-am pus să întocmesc repejor o cerere de reexaminare. Așa mi se părea firesc, ca din moment ce doamna a recunoscut că nu se pricepe, nici ceea ce a decis, nu putea fi treabă gândită cu dreptate. Am trimis cererea la sfârșit de aprilie 2014, iar în 2 iulie am primit citație pentru 19 august 2014, dată la care dosarul fusese deja transferat la Tribunal și primise numărul 26726/3/2014.

Încurcată treabă!

Și m-am pus pe tren, pentru că pe citație scria că sunt chemată în camera de consiliu, asta însemnând că nu va fi ședință publică ordinară. Prin urmare, am apreciat eu la momentul respectiv, frumos ar fi să dau dovadă de respect și să mă prezint în fața judecătoarei, că doar și pentru mine se afla acolo în acea zi. Speram mult să mă ajute, să privească altfel lucrurile. Adică drept!

Așa că, în 18 august am luat calea Bucureștiului din nou, cu mai mult optimism.

Și pentru că întâlnirea fusese stabilită la ora 12, m-am cazat la „Miorița” de pe Lipscani. Două nopți. Cum altfel, din moment ce ziua hotelieră se încheie taman la ora la care eram programată?

A doua zi, mergând la Judecătoria, m-am bucurat să văd că eram a treia pe listă, și că persoana de pe locul al doilea nu venise.

Cu inima cât un purice și bătând să-mi spargă pieptul, am intrat în camera de consiliu. Aici, așa cum îmi imaginasem, am fost întâmpinată de judecătoare și grefieră.

Doamna judecătoare Ivan Mihaela m-a privit peste rama ochelarilor și m-a întrebat de ce consider eu că ceea ce a decis colega dumneai nu este drept.

În primul moment mi s-a blocat respirația! Apoi am dat din buze, pentru că și mintea mi se blocase, și nu găseam nicum cuvinte să-i răspund, stupefiată, pur și simplu, de întrebarea ei!

Când am dat totuși să-i răspund, pentru că așa se cuvenea, chiar dacă între timp se pusese pe căutat printre dosarele ce le avea în față și nu mă mai scruta sever peste rama ochelarilor, n-am apucat s-o fac, pentru că s-a întors spre grefieră și i-a spus că se amână pe 17 septembrie, întrucât dosarul meu nu se afla în teancul de pe masă. Apoi m-a privit din nou peste rama ochelarilor, și cu glas, ce mie mi-a sunat foarte indiferent, mi-a repetat data.

Mi-am înghițit gogoloiul amar din gât și am tăcut, pentru că iar am făcut scurt-circuit la creier, nevenindu-mi să cred că bătușem peste 550 de kilometri, urmând să mai bat alți 550 la întoarcere, și că plătisem 300 de lei cazarea, inutil!

Dar... ce-aș fi putut spune? Că am primit citația cu mai bine de o lună în urmă și că arhiva se afla în aceeași clădire? Nici nu puteam, și nici nu avea rost, pentru că până am reușit să ies din năuceala mea și să fiu capabilă să leg - în gând, desigur - aceste cuvinte, doamna judecătoare a și uitat că exist. Am reușit să gădesc în mintea-mi năucă și să rostesc un „la revedere” anemic, deși știam că nu voi mai reveni la data respectivă. Nu mai aveam bani. Banii încasați în urmă cu un an jumate pe micul meu apartament se terminaseră. Motivele sunt multe, în principal acela că banii se duc repede, mai ales când stai în chirie; când alții se folosesc cu nerușinare de munca ta, fără să-ți plătească partea de bani; când nimănui nu-i pasă că nu-i ai, și toți au pretenția să fii punctual și să plătești serviciile de care te folosești. Nimic nu este gratuit în lumea asta, nici chiar pentru un scriitor sărac. Doar soarele, din fericire. Încă.

S-a confirmat ulterior că solidaritatea de breaslă funcționează bine și în Justiție. N-ai ce-i face. O avem în sânge. E instinctivă.

Astfel că, deși îmi pusese în scris explicațiile și mă scuzasem pentru neprezentarea la termenul următor, decizia doamnei judecătoare Ivan Mihaela a fost de respingere a cererii de reexaminare. Și gata! ...lăsându-mă din nou în „brațe” cu anii pierduți de pensie, cu sănătate pusă la conservat, și, bineînțeles, cu editura ce își vedea mai departe liniștită de treabă și de profitul de pe urma muncii mele.

Mi s-a părut tare ciudat, pentru că până și omu' ăl simplu, fără prea multă școală, știe că atunci când cineva ia o decizie, iar apoi recunoaște că nu se pricepe, se retrage, luându-și cu el și decizia greșită. Asumându-și-o. Că de nu, e ca și cum eu, cu permis de mașină mică, m-aș urca într-un autobuz, aș da cu el în stâlp, aș sparge câteva capete de pasageri, apoi m-aș da jos și aș lăsa șoferul competent în locul meu, iar acesta ar continua frumușel cursa, ca și când nu s-ar fi întâmplat nimic. „Și ce-i dacă-s răniți? Se descurcă ei! Eu am un grafic de respectat”, ar putea zice competentul. Iar mâine zi, pentru că-mi place să conduc autobuzul și să privesc lumea de sus, mă voi urca iar la volan. E bine așa? Drept îi?

***

Deznădăjduită, neștiind ce altă cale să apuc, i-am scris ministrului Justiției, pe-atunci Cazanciuc. Recunosc că am făcut-o fără prea mari speranțe, și s-a dovedit că am intuit bine.

Răspunsul primit, nu din partea domniei sale, ci din cea a serviciului de comunicare și relații publice, m-a trimis la articole de lege, cu calda recomandare să îmi iau un avocat.

Nu am capitulat. Și nici disperat, pentru că mai aveam o mică rezervă de speranță pentru primul termen, din 11 decembrie 2014, ce avea să se desfășoare, în sfârșit (după un an și mai bine de rătăcirii), la Tribunal, la o instanță specializată pe proprietatea intelectuală.

Și cu altă porție de optimism, decisă de-acum că trebuie să fiu prezentă la ședințe, m-am pus iar pe scris, și la data stabilită am depus în mâna doamnei judecătoare Opriță Steliana solicitarea scrisă, pe care i-am transmis-o și verbal, de a încuviința judecarea cauzei conform articolului 150/2 din Legea 8 a Dreptului de Autor, după care, printre altele, ar fi trebuit să se scurteze termenele, până atunci stabilite tot la 3 luni.

Ca urmare la solicitare, am primit următorul termen în 12 martie 2015, după alte 3 luni. De răs? De plâns? Ei bine, le-am făcut pe ambele. Pe rând. Că noi,ăștia, din umila pătură de jos, știm a râde cu amărăciune de necaz. Cu lacrimi!

Optimismul cu care venisem, mi s-a risipit instantaneu când doamna judecătoare mi-a spus că se va ține în continuare cont de decizia judecătorei ce și-a declinat competența în urmă cu opt luni, și că procesul va decurge mai departe, așa „ciuntit” cum era, fără cele mai importante capete de cerere, pentru care, de altfel, deschisese procesul.

Și pentru că doamna judecătoare m-a obligat să declar atunci, pe loc și imediat, probele pe care intenționasem să le solicit ulterior, în funcție de derularea procesului, am cerut ca tipografia „Lumina” să ne spună câte

exemplare din cartea mea s-au tipărit, explicându-i motivul și arătându-i exemplarele din 2011 și 2013-14, cu paginile mai mult și mai puțin îngălbenite. Cererea mi-a fost încuviințată.

Dezamăgită profund, nedumerită, chiar intrigată de nedreptatea ce mi se făcuse prin menținerea celor două capete de cerere anulate, fiind deja a treia judecătorească căreia nu i se părea nimic nefiresc în faptul că pierdeam ani de pensie și că eram obligată să accept în continuare sfidarea celor de la editură, am căutat ajutor mai sus. Ei nu... nu chiar la Dumnezeu, pentru că El, oricum, s-a dovedit mai târziu, era lângă mine. Azi așa spune că nu așa fi meritat.

Așadar, încurajată de faptul că în campania electorală primisem o seamă de emailuri semnate „Cu drag, Klaus”, următoarea petiție am adresat-o președintelui țării. De această dată mi-am pus multe speranțe, mai toate ce le-am găsit prin colțurile sufletului, pentru că citisem în Constituție că președintele veghează la respectarea Constituției și la buna funcționare a autorităților publice, că numește judecătorii și mediază relațiile dintre noi, oamenii simpli, și instituțiile statului.

După 31 de zile, mi-a răspuns consilierul, domnul Gabriel Cristian Piscociu, spunându-mi că ceea ce solicit, nu intră în atribuțiile președintelui, respectiv nu e treaba domniei sale să vadă că judecătorii m-au stors de bani, că m-au lipsit de anii de pensie și că, mai ales, nu m-au judecat după Legea 8, cum s-ar fi convenit. M-a invitat să respect procedura, scriindu-mi (mai cu diacritice, mai fără) că *„justitia se realizeaza prin Înalta Curte de Casatie si Justitie si prin celelalte instante judecatoresti stabilite prin lege. Legalitatea si temeinicia unei hotarâri judecatoresti nu pot fi puse în discutie decât în condițiile legii procesuale, prin exercitarea cailor de atac ordinare sau extraordinare, iar potrivit dispozițiilor art. 124 alin 3 judecătorii sunt independenți si se supun numai legii.”*

No, bun, mi-am zis. S-a dus naibii dreptatea ce-o căutam. Că bani să ajung la curțile 'celea înalte, n-oi avea în veci! Și nici nu puteam înțelege de ce așa fi nevoită s-o fac, din moment ce Legea 8, la articolul 150/2 (de care se pare că nu se prea știe) zice așa: *“Sumele datorate autorilor, ca urmare a utilizării operelor lor, beneficiază de aceeași protecție ca și salariile și nu pot fi urmărite decât în aceleași condiții.”*

Ce-am înțeles eu din asta, cu a mea minte ignorantă? Că statutul meu în fața instanței ar fi trebuit să fie cel de salariat. Asta și eram, de altfel. Că nu-i diferență să mergi zi de zi la lucru și să faci ușor-ușurel treaba ce-o ai de făcut, cu instrumentele puse la dispoziție de angajator, ori să găști toată treaba, cu pana, hârtia și mintea ta, și s-o dai cuiva spre folosință. Că

și-ntr-o situație și-ntr-alta, munca cinstită trebuie plătită, și-odată cu ea și pensia și sănătatea. Iar dacă nu-ți este munca plătită, n-ai de unde plăti la rându-ți avocat, și nici nu poți aștepta o veșnicie până judecătorii se dumiresc cine poate judeca pricina. Că mori cu dreptatea-n brațe, cum zice românul'. Și după cum povestesc eu aici, chiar așa și este.

Prin urmare, legiuitorul a gândit bine. Da' pentru cine a gândit? ...eu încă nu știu zice.

***

Tipografierei Lumina nu i-au ajuns cele trei luni, așa că, în 12 martie 2015, nu a răspuns solicitării instanței, iar cauza s-a amânat, stabilindu-se un alt termen, tot peste trei luni, în 11 iunie 2015, când răspunsul tipografierei a venit: s-au tipărit 700 de exemplare!

De ce nu m-am mirat? Și de ce mi-a sunat brusc în minte o altă vorbă a românului, care zice că cine se aseamănă se adună? Doar nu aveau să dea explicații instanței - mai ales că nici nu li s-a cerut - de ce, din moment ce în octombrie 2010 fusese eliberată factură pe cele 700 de exemplare, hârtia avea mai multe nuanțe?

Hârtia nu minte, repet. În toți acești ani, a continuat să se îngălbenească uniform, trei cu trei. Omul este cel care minte, și o face cu un curaj surprinzător!

Da' să zic mai departe:

Având termen atât de generos, de trei luni, am avut vreme să cuget la ce mai aveam dreptul să obțin prin lege, aflându-mă de acum, consideram eu, în fața unei instanțe superioare.

De asemenea, am căutat să văd ce mai pot face în privința celor două capete de cerere anulate, pentru că mi se părea îngrozitor de nedrept să pierd anii de pensie și să-mi las cartea la editură încă un an și. Cartea 'ceea necorectată și cu aspect urât!

Așa că, prin aprilie 2015, am căutat pe internet și am învățat să întocmesc cerere de restituire a taxelor judiciare, pentru cele peste zece milioane încasate în plus de prima instanță, convinsă că doamnei judecătoare i se va părea normal să-mi cer banii înapoi, din moment ce, pe speță fiind, gândeam eu cu naivitate, trebuia să știe că n-ar fi trebuit să plătesc decât suta de început.

Apoi am descoperit că puteam face contestație în anulare împotriva deciziei pronunțate de doamna judecătoare Mihaela Ivan. Mă încadram încă în termen.

Am învățat să le întocmesc și le-am trimis regejor pe ambele, în 23 aprilie 2015.

La prima cerere, cea de restituire a banilor, nu am primit nici azi răspuns. Că de!, statul nu dă ușor banii înapoi, ci doar ți-i ia ușor. Uneori bătând zdravăn cu pumnul în masă, ca nu cumva să îndrăznești, tu, umilă furnică sânguincioasă, să nu asiguri salariile celor care zic că-s acolo pentru binele tău!

La contestația în anulare, care după știința mea ar fi trebuit să se desfășoare în regim de urgență, am primit termen în octombrie 2015, când deja nu mai avea rost. Cum ziceam mai devreme, Altcineva, o Instanță Superioară, mai presus de vremelnicul om, a decis să intervină. Că ne place sau nu, că suntem atei au ba, că uităm la bine și ne amintim la rău, Ea există. Fiecare, cândva, vom vedea că așa este!

Paranteză:

Imediat ce s-au trezit dați în judecată, cei de la editură și-au amintit, după *trei* termene nerespectate, adică după un an jumate, că trebuie să îmi plătească dreptul meu bănesc pe munca de care se foloseau. Au dat cu mătura prin pod și au strâns o sumă oarecare, fără justificare scrisă, știind, ceea ce eu încă nu știam, că acest gen de prefăcătorie este interpretat de instanță drept unul de bună-voință. Gata! S-au spălat de păcate!

Și iată că astfel, datorită procesului, m-au fericit cu niște bani în ianuarie 2014, și alții peste încă un an, tot în ianuarie, avocata lor susținând tare și apăsat în fața judecătoarei, că asta a fost tot, și că romanul meu este epuizat.

Trebuie să ai un curaj fenomenal(!), sau obrăznicie, să afirmi acest lucru răspicat în fața unei instanțe de judecată, ca apoi să continui să-ți vezi de treburile tale necinstite! Afirm asta pentru că, luni după aceea, am continuat să-mi vândă cartea, dar numai prin comenzi telefonice, cu verificarea în prealabil a cumpărătorului. Probabil că unuia din Timișoara, orașul meu, i-ar fi spus că romanul este epuizat.

Așa i-au vândut un exemplar prietenei mele din București, în octombrie 2015 - la aproape un an de la afirmația că gata, cartea nu mai este - exemplar pe care nu au apreciat de cuviință să mi-l declare și să-mi trimită dreptul de autor, la fel cum nici nu l-au înscris în documentele contabile. Toate mișcărilor s-au oprit la data la care mi-au virat banii în cont, în 23 ianuarie 2015.

Astfel că îmi permit să întreb: câte exemplare s-au mai vândut în acest mod furișat?

Prin urmare, aceasta este imaginea la care ținea atât de mult Scrima A. cu doi ani în urmă, când mă amenința. Faptul că, bazându-mă pe dovezi, scriu azi toate acestea, mai poate afecta imaginea societății, mai mult decât au făcut-o propriile-i fapte?

Închid paranteza.

Așteptam, cum spuneam, ca la termenul din iunie 2015, să mi se dea un răspuns privitor la sumele încasate în plus ca taxe judiciare. N-am primit. Mi-ar fi prins tare bine acei bani!

În schimb, am primit răspunsul la interogatoriul depus la termenul anterior, în care formulasem întrebările în așa fel ca să pot dovedi ulterior că răspunsurile date de Scrima A. sunt neadevurate. Iar eu am fost luată la întrebări pe loc, de chiar cei care m-au nedreptățit.

Nu înțeleg ce e cu legea asta! Cine o face? Și pentru cine? Cum mă pot ei lua la întrebări, când se folosesc de munca mea și de banii ce mi se cuvin? Și de ce eu să răspund *pe loc* la întrebări ce se referă la evenimente petrecute cu patru ani în urmă, în condiții de emoții și stres, în fața instanței de judecată, iar celor de la editură să li se dea 3 luni timp de gândire, cu posibilitatea de-a sta să cugete în liniște?

Că, zic eu acum, dacă s-ar fi luat în considerare articolul 150/2 din Legea Dreptului de Autor, nu s-ar fi întâmplat așa... pentru că un salariat nu trebuie să dovedească nimic, să administreze probe, și totul s-ar fi terminat mult mai repede, iar eu nu aș fi stat acum să scormonesc într-un trecut mizerabil!

Și când mă gândesc că toate astea numai pentru că pe contractul de editare scria „judecătorie”, și nu „tribunal”.

Dar să purced mai departe:

Pentru că tipografia declarase în scris că se scosese, conform singurei facturi, din octombrie 2011, doar 700 de exemplare, am solicitat încuviințarea probei cu expertiză contabilă, înmânând instanței obiectivele.

Doamna judecătoare s-a uitat peste obiective și a stabilit ca termen următor, data de 10 septembrie. Apoi s-a uitat la mine și mi-a spus: „O să vedeți în încheierea de ședință dacă s-a aprobat sau nu, și dacă da, cu ce obiective.”

No, că eu, așa emoționată tare cum eram, mai ales după avalanșa verbală a avocatei editurii, n-am priceput ce vrea să zică doamna judecătoare cu „încheierea de ședință”. Tot ce am reținut a fost data la care urma să vin iarăși în București, știind că va trebui să am la mine banii pentru expertiza contabilă.

Așa că, imediat ce am ieșit din clădire, m-am dus la rulota din colț, mi-am luat o cafea Tchibo și m-am pus pe marginea de beton de lângă. În timp ce-mi savuram cafeaua, încă tremurând, am dat două telefoane: primul, la experta contabilă din Timișoara care îmi făcuse lista cu obiective, și pe care intenționez să o solicit ca expert contabil asistent; al doilea, fiului meu. Ambilor le-am spus, necăjită, același lucru, că s-a amânat pe septembrie, întrebându-i și pe ei, nedumerită, de ce îi trebuia instanței trei luni ca să decidă efectuarea expertizei contabile. De ce nu a putut spune atunci da sau ba, ca să știu ce am de făcut atât eu, cât și fiul meu, care urma să plătească expertiza?

***

Peste vară am primit și citația la contestația în anulare, cu termen în 26 octombrie 2015.

Și am stat și am cugetat așa: dacă la termenul din septembrie, doamna judecătorească va încuviința proba cu expertiza contabilă, asta ar fi însemnat să se efectueze fără să se ia în calcul cotizațiile neplătite la asigurările sociale, deci și cei cinci ani de vechime la pensie. Nu era bine deloc!

Așa că mi-am propus, crezând încă în dreptate, să merg cu citația în mână și să i-o arăt doamnei judecătorească, sperând să înțeleagă și să amâne efectuarea expertizei pe decembrie, la cele trei luni cu care deja mă obișnuisera.

Așa am gândit, însă socoteala de-acasă nu se potrivește cu cea din târg, de cele mai multe ori.

Apropiindu-se termenul din septembrie, cu o săptămână înainte, aflând de portalul de pe internet, am intrat să mă uit. Dar în secunda următoare am înlemnit! Ceea ce scrisese cu trei luni în urmă, când revenisem acasă de la București, nu mai era! Acum scria că în iunie mi se admisesse expertiza, mi se respinsese obiectivul 7 din listă, și că fusese deja ales expertul ce urma să efectueze expertiza, în persoana doamnei Bostan Gabriela! ...urmând ca eu să plătesc un onorariu provizoriu de 1000 de lei. Iar la sfârșit: „*Pronunțată în ședință publică, azi, 11.06.2015*”!

Am simțit că amețesc! Că nu mai pot duce toate astea! Că am obosit să aștept să mi se facă dreptate.

Ce s-ar fi întâmplat dacă nu aș fi știu să intru pe portalul instanțelor de judecată? Câți dintre noi, ai simpli, din popor, știm? Dar dacă aș fi locuit la țară și n-aș fi avut internet? M-aș fi dus în 9 septembrie la București și aș fi aflat că ar fi trebuit să plătesc deja expertiza? Pe portal scria, cu data de iunie: „*Pune în vedere reclamantei achitarea onorariului.*” Când mi s-a pus în vedere? Cum?

De doi ani strigam după ajutor, spunându-le judecătoarelor că nu am niciun venit, iar acum mai aveam de plătit încă 1000 de lei. De ce nu primi-sem mai degrabă răspuns la cererea mea de restituire a taxelor judiciare? Era, până la urmă, vorba de cam aceeași sumă!

Singura soluție pe care am găsit-o atunci, pe moment, și în starea de șoc în care eram, a fost să scriu o cerere prin care să cer amânare, să o motivez și să spun instanței de termenul primit la contestația în anulare. Am scris-o și am trimis-o în 3 septembrie 2015, cu șapte zile înainte de data procesului.

Apoi am așteptat. În după-masa zilei de 10 septembrie 2015, am citit pe portal că se amână pronunțarea peste o săptămână. Nefiind de față, n-am înțeles ce însemna asta și asupra a ce urma să se pronunțe. Am așteptat să fiu anunțată în scris.

Nu s-a întâmplat așa, dar în schimb, la data respectivă, a apărut scris astfel: „*Solutia pe scurt: Respinge în totalitate acțiunea, ca neîntemeiată. Obligă reclamanta la 4000 lei cheltuieli de judecată către pârâtă. Cu apel în 30 zile de la comunicare. Pronunțată în ședință publică, 17.09.2015.*”

„Respinge în totalitate acțiunea... neîntemeiată... 4000 de lei...” atât am văzut înainte să mi se pună ceața pe ochi. Eram condamnată!

Și atunci am depus armele. Am renunțat! Numai un nebun ar fi dus mai departe o asemenea luptă cu morile de vânt.⁷

Prin urmare, am depus armele, obosită, dezamăgită, fără speranță. Fiul meu însă, mai tânăr fiind, și mai puțin îndoit de viață, a decis în locul meu. Mi-a virat în cont cei 1000 de lei cu care ar fi trebuit să plătesc expertiza contabilă, și mi-a spus să fac bine și să caut un avocat în București.

Și uite-așa, am luat iar calea Bucureștiului, cu sufletul greu, după ce găsisem o firmă de avocatură pe internet. I-am plătit avocatului serviciul de a mă reprezenta la apel, și ne-am pus pe așteptat. După cum scria pe portal, aveam 30 de zile de la comunicare, timp în care să formulăm cererea.

Lunile au trecut, au venit alte sărbători triste, apoi au mai trecut alte două luni, până când, la 1 martie 2016, am hotărât să plec din nou la București și să consult dosarul.

---

⁷ Pentru că la acea dată, statul român, prin ai lui funcționari, ar fi trebuit să mă ajute să recuperez din altă parte, de la altă editură, 18.000 de lei, însă nu o făcea, dar în schimb mă condamnase să plătesc 4000 de lei celor care până atunci obținuseră profituri, la alb și la negru, din munca mea, am luat decizia că această carte trebuie scrisă și arătată lumii.

O paranteză mai frumoasă:

M-am urcat pe tren, luând cu mine un exemplar din al treilea roman. Voiam să-l dăruiesc unei cititoare fidele din Sibiu. Cu vreo trei ani în urmă primisem un mesaj, în care mama ei îmi scria scurt: „Mi-ai făcut copila să plângă!” Se referea la prima carte, cea în discuție aici.

Ajunsa în Sibiu, am coborât pe peron și am căutat din priviri plângăcioasa. Silvana s-a apropiat de mine ținând în mână un buchetel de flori de primăvară - zambile roz și ghiocei. N-am vorbit mult, pentru că era foarte emoționată, iar eu, pentru că am fost profund impresionată de gestul ei, felul în care m-a privit și ochii-i scăldați în lacrimi. Silvana mi-a arătat cât de important este să nu mă opresc. Stând acasă și scriind, prea puțin pot ști ce influență are munca mea asupra oamenilor. La un moment dat avem nevoie de aceste confirmări. Lacrimile din ochii Silvanei au fost un Dar neprețuit pentru mine! Chipul ei frumos și blânduț îl voi purta în suflet toată viața!

Închid paranteza.

Așadar, mergând la București, am aflat de intervenția Instanței Superioare de care am pomenit mai devreme. Cineva, undeva Sus, se săturase probabil să vadă ce se întâmplă, atât în București, cât și în Timișoara - proces despre care urmează să scriu mai încolo.

Procesul din București fiind trunchiat și vai de mama lui, s-a „aranjat” ca decizia instanței, din 17 septembrie 2015, să fie trimisă pe o adresă greșită. Și așa, iată că în martie 2016, m-am descoperit încă în termen, cu avocat plătit din banii de expertiză, și cu șansa de-a o lua iar de la capăt, sper eu, cu mai multă răbdare și așa cum zice legea în ceea ce mă privește.

Nu știu... nu mă pricep, și nici nu am de gând să mai învăț ce înseamnă Apelul. Am învățat suficiente legi și proceduri, lucruri care nu ar fi trebuit să mă privească, toate în detrimentul scrisului și, desigur, al cititorilor mei. Am pierdut destul timp!

În concluzie, indiferent ce va fi atunci când, în sfârșit, se va termina procesul, contractul de editare va fi încheiat. Atât am cerut: banii ce mi se cuvin, anii de pensie, asigurarea de sănătate, eliberarea mea de niște „angajatori” care nu-mi prețuiesc munca, și libertatea de a-mi publica trilogia, putând astfel să-mi câștig traiul. Se pare însă, că am fost prea îndrăzneată să cer atât de mult!

În prezent, cărțile mele, toate trei finalizate - datorită unor oameni, pe de-o parte, vicleni și lacomi, pe de alta, nepăsători și prea grăbiți - stau în calculator, nu în mâinile cititorilor. Prima, pentru că se află încă la București, epuizată de pe piața de carte, urmând să mai rămână acolo

până în 14 septembrie 2016; a doua, voi detalia în continuare; a treia, fiind strâns legată de prima și a doua, din respect față de cititor, nu o promovez. Mai am de așteptat încă cinci luni, apoi voi vedea.

Carte publicată pe:

<https://www.amazon.com>

<https://www.amazon.co.uk>

<https://www.amazon.it>

<https://www.amazon.ca>

<https://www.amazon.fr>

<https://www.amazon.de>

Copyright © 2016 Lidia Voinea

All rights reserved.

ISBN-13: 978-1532946790

ISBN-10: 1532946791

Made in the USA

Charleston, SC

01 May 2016

Fiat justitia ruat caelum!

